

ECONOMIE EUROPEANĂ

OANA MARIA MILEA (REZEANU)

ECONOMIE EUROPEANĂ

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2013

Colecția ȘTIINȚE ECONOMICE

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Angelica Mălăescu

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MILEA (REZEANU), OANA MARIA

Economie europeană / Oana Maria Milea (Rezeanu). - București :
Editura Universitară, 2013
ISBN 978-606-591-714-9

338(100)

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786065917149

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2013
Editura Universitară
Director: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

PREFAȚĂ

Această carte constituie expresia dorinței de aduce la un loc și de a prezenta cele mai importante momente ale constituirii Uniunii Europene și politicii europene comune.

Obiectivul principal al acestei lucrări este de a oferi celor interesați o prezentare concretă, clară și concisă a celor mai importante politici economice și sociale ce ne afectează pe fiecare dintre noi în calitate de cetățeni ai Uniunii Europene.

Lucrarea prezentă se dorește a fi un instrument ce oferă posibilitatea informării cu privire la strategiile și politicile europene, respectiv naționale stabilite pentru perioada 2014 - 2020.

CUPRINS

Prefață	5
Capitolul 1. Etapele constituirii Uniunii Europene	11
1.1. Scurt istoric al constituirii Uniunii Europene.....	12
1.2. Statele membre ale UE	15
1.3. Tratatetele de constituire ale Uniunii Europene	16
Capitolul 2. Instituțiile Uniunii Europene	30
2.1. Parlamentul European	31
2.2. Consiliul European	39
2.3. Consiliul Uniunii Europene	41
2.4. Comisia Europeană	46
2.5. Curtea de Justiție a Uniunii Europene	48
2.6. Curtea Europeană de Conturi	50
2.7. Banca Centrală Europeană	51
2.8. Principalele organisme ale Uniunii Europene	52
Capitolul 3. Politica monetară a Uniunii Europene	60
3.1. Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC).....	60
3.2. Banca Central Europeană	63
3.3. Politica monetară a SEBC	66
3.4. Elementele politici monetare.....	71
Capitolul 4. Politica Bugetară a Uniunii Europene	77
4.1. Evoluția Politicii Bugetare a Uniunii Europene	77
4.2. Principiile bugetului Uniunii Europene	79
4.3. Politica fiscală	81
4.4. Cadrul financiar multianual.....	86
Capitolul 5. Politica Agricolă Comună	89
5.1. Premisele apariției Politicii Agricole Comune (PAC)	89

5.2. Istoricul Politicii Agricole Comune (PAC)	90
5.3. Principiile PAC	92
5.4. Structura PAC	94
5.5. Finanțarea măsurilor de politică agricolă comună	98
5.6. Reforma Politicii Agricole Comune	101
Capitolul 6. Politica Comercială Comună a Uniunii Europene	113
6.1. Obiectivele Politicii Comerciale	113
6.2. Evoluția Politicii Comerciale Comune	115
6.3. Principiile Politicii Comerciale Comune	119
6.4. Instrumente Politicii Comerciale Comune	120
6.5. Acordurile comerciale cu alte state	128
Capitolul 7. Politica de Coeziune și dezvoltare regională	132
7.1. Evoluția Politicii de Coeziune	133
7.2. Instrumentele Politicii de Coeziune	136
7.3. Obiectivele Politicii de Coeziune	140
7.4. Politica de coeziune și strategia Europa 2020	142
7.5. Politica de dezvoltare regională în România	148
Capitolul 8. Politica concurențială și securitatea consumatorilor ...	151
8.1. Rolul concurenței în cadrul economiei Uniunii Europene	151
8.2. Politica privind concurența la nivelul Uniunii Europene	153
8.3. Obiectivele politicii concurențiale	156
8.4. Ariile politicii europene de concurență	157
8.5. Politica privind securitatea consumatorilor	162
Capitolul 9. Politica socială	173
9.1. Evoluția politicii sociale	174
9.2. Punerea în aplicare a politicii sociale la nivelul UE	180
9.3. Strategia privind Ocuparea Forței de Muncă la nivelul UE	182
Capitolul 10. Politica în domeniile educației și formării profesionale	188
10.1. Obiectivele Politicii în domeniile educației și formării profesionale	189
10.2. Programe de acțiune în domeniul educației	189

10.3. Acțiuni implementate pentru creșterea importanței educației	192
10.4. Priorități actuale în domeniul educației și formării	195
10.5. Cooperarea europeană în domeniile educației și formării profesionale	197
10.6. Strategia Comisiei Europene de modernizare a învățământului superior	199
Aplicații	202
Bibliografie	218

Capitolul 1

ETAPELE CONSTITUIRII UNIUNII EUROPENE

La sfârșitul celui de-al doilea război mondial populația și teritoriul european erau ruinate economic și social, fapt ce a permis cu ușurință aplicarea ideilor de **UNITATE EUROPEANĂ** pentru depășirea situațiilor de criză generală.

Relansarea acestor idei s-a materializat prin declarația lui Winston Churchill din 1946, prin care acesta propunea o Uniune a Statelor Europene: *“Trebuie să respectăm o familie europeană într-un cadru regional care se va numi, poate, Statele Unite ale Europei și primul pas politic va fi acela de a constitui un Consiliu al Europei”*¹.

Această idee va fi preluată și de Congresul Statelor Unite ale Americii, care în 1947 adoptă rezoluția Fulbright prin care recomandă crearea unor **State Unite ale Europei**. În același spirit se va pronunța și marele om politic francez Charles de Gaulle, acesta susținând ideea creării unei *Europe întinse de la Atlantic la Urali*.

Deci crearea comunităților europene nu poate să fie înțeleasă decât în contextul politic internațional de după cel de-al doilea război mondial, când în Europa occidentală au apărut trei categorii de organizații internaționale: militare, economice și politice.

Organizațiile militare sunt reprezentate prin Uniunea Europei Occidentale, creată prin tratatul de la Bruxelles din 17 martie 1948, între Franța și Anglia, pe de o parte și Belgia, Olanda și Luxemburg, pe de alta parte, precum și Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (N.A.T.O.), creată în 1949 prin Tratatul de la Washington.

Din categoria organizațiilor economice create după cel de-al doilea război mondial în Europa pot fi menționate Organizația Europeană de Cooperare Economică (O.E.C.E.), constituită prin Tratatul de la Paris din 16 aprilie 1948 în vederea gestionării ajutorului comun oferit de către S.U.A., în cadrul planului Marshall, statelor europene care au avut de suferit de pe

¹ wordpress.com/2010/03/10/istoricul-si-dezvoltarea-uniunii-europene-si-a-conceptului-de-spatiu-schengen

urma celui de-al doilea război mondial (devenită ulterior Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică - O.C.D.E.).

A treia categorie de organizații o constituie cele de natură politică, respectiv Consiliul Europei, care a fost înființat la 5 mai 1949 și care își avea originea în Congresul de la Haga din 1948.

Obiectivele economice urmărite prin crearea comunităților europene vizau îmbunătățirea utilizării capacităților lor economice și tehnice în scopul creșterii eficienței, în condițiile cerute de evoluția societății moderne.

Apărea deci necesară crearea unei piețe comune care să permită dezvoltarea capacităților economice, care ar fi fost frânate de existența frontierelor naționale.

1.1. Scurt istoric al constituirii Uniunii Europene

A. Prima etapă (1951 – mijlocul anilor '70), considerată și „veacul de aur al Comunității”².

Perioada s-a manifestat prin constituirea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, constituirea Comunității Economice Europene și a Comunității Europene a Energiei Atomice, formarea Uniunii Vamale, formarea relativ reușită a Pieței Agrare Unice, aderarea la CEE a trei noi membri: Marea Britanie, Danemarca și Irlanda. Formarea pieței comune a condus la transformarea monopolurilor naționale în transnaționale și la trecerea țărilor membre de la economia de tip închis la cea de tip deschis.

- ✓ **18 aprilie 1951.** La Paris, reprezentanții Franței, Italiei, RFG, Belgiei, Olandei și Luxemburgului au semnat Tratatul privind Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO). Tratatul a intrat în vigoare la 23 iulie 1952 și a expirat la 23 iulie 2002, fiind încheiat pe o perioadă de 50 ani. CECO avea drept obiectiv crearea unei piețe unice sectoriale.
- ✓ **20-23 octombrie 1954.** În baza acordurilor de la Paris, la Conferința de la Londra, au fost precizate modalitățile de extindere a Pactului de la Bruxelles, transformat în Uniunea Europei Occidentale (UEO).
- ✓ **25 martie 1957.** La Roma au fost semnate Tratatul de constituire a Comunității Economice Europene (CEE) și Tratatul de constituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (CEEA/ EURATOM). Misiunea CEE a constat în promovarea unei dezvoltări armonioase și echilibrate a activităților economice în comunitate și crearea temeliei unei uniuni, asigurarea unui înalt nivel de angajare a forței

² www.ier.ro/documente/formare/EU.pdf

de muncă și protecție socială, creșterea nivelului de trai etc.
Mecanisme de realizare: Piața comună, Uniunea Vamală. Instituții:
Parlamentul European, Consiliul de Miniștri, Comisia Comunității
Europene, Curtea de Justiție.

- ✓ **4 ianuarie 1960.** A fost semnată Convenția de la Stockholm, care a pus bazele Asociației europene a liberului schimb (AELS).
- ✓ **30 iulie 1962.** A intrat în vigoare Politica Agricolă Comună (PAC).
- ✓ **1 iulie 1968.** A fost constituită cu succes Uniunea Vamală.
- ✓ **22 aprilie 1970.** A fost semnat Tratatul de la Luxemburg, care a permis lărgirea competențelor Parlamentului European.
- ✓ **9-10 decembrie 1974.** Și-a desfășurat lucrările Summit-ul de la Paris. În cadrul lui s-a luat decizia cu privire la reuniunile sistematice ale Consiliului European și s-a propus alegerea Adunării Europene (Parlamentului) prin sufragiu universal. S-a decis lansarea Fondului European de dezvoltare regională (FEDER).
- ✓ **22 iulie 1975.** A fost semnat Tratatul privind consolidarea puterilor bugetare ale Adunării Europene și crearea Curții Europene de Auditori. Documentul a intrat în vigoare la 1 iunie 1977

B. A doua etapă (mijlocul anilor '70 – începutul anilor '90), caracterizată prin adoptarea programului de colaborare valutară și constituirea unui mecanism eficient de consultări³.

În această perioadă, a fost atestată criza cunoscută sub numele „scleroza europeană”, care s-a caracterizat printr-un nivel diferențiat de dezvoltare a țărilor CEE și a statelor recent aderate. În această perioadă a fost adoptat Actul Unic European și au continuat eforturile de formare a Uniunii Europene.

- ✓ **6-7 iulie 1978.** S-a desfășurat Summit-ul de la Breme, la care s-a propus relansarea cooperării monetare prin crearea unui sistem monetar european (SME).
- ✓ **13 martie 1979.** A fost lansat SME.
- ✓ **17-28 februarie 1986.** La Luxemburg și la Haga a fost semnat Actul Unic European (intrat în vigoare la 1 iulie 1987), care a adaptat tratatele de constituire a CEE.
- ✓ **29 mai 1990.** Au fost semnate acordurile de instituire a Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD).
- ✓ **19 iunie 1990.** Au fost semnate acordurile Schengen.

³ idem

- ✓ **9-10 decembrie 1991.** La Consiliul European de la Maastricht a fost decisă crearea Uniunii Europene în baza Comunității Europene.

C. A treia etapă (1992 - 2004), caracterizată prin constituirea și evoluția în continuare a Uniunii Europene⁴. A fost semnat Tratatul Uniunii Europene, s-a constituit Uniunea Economică și Monetară, trecându-se la moneda unică euro.

- ✓ **7 februarie 1992.** Miniștrii de externe și miniștrii de finanțe au semnat Tratatul de la Maastricht (intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993). Denumirea corectă a documentului este “Tratatul Uniunii Europene”. Tratatul prevede formarea Uniunii Europene cu piață internă, politici comune, uniune economică și monetară, politică externă și de securitate comună, cooperare în domeniul justiției și afacerilor interne.
- ✓ **2 mai 1992.** A fost semnat Acordul privind Spațiul Economic European (SEE).
- ✓ **26 martie 1995.** A intrat în vigoare Convenția Shengen.
- ✓ **13 -14 decembrie 1996.** S-a convocat Summit-ul de la Dublin. A fost adoptat un Pact de stabilitate, care prevedea aplicarea de către statele membre ale zonei euro a programului de stabilitate și aplicarea sancțiunilor financiare. Consiliul European a aprobat noul mecanism al ratei de schimb și crearea Institutului European Monetară.
- ✓ **16-17 iunie 1997.** S-a convocat Consiliul European de la Amsterdam. A fost adoptat documentul intrat în istorie sub denumirea Tratatul de la Amsterdam (semnat la 2 octombrie 1997 și intrat în vigoare la 1 mai 1999).
- ✓ **1-3 mai 1998.** S-a aprobat decizia privind etapa finală a UEM.
- ✓ **1 ianuarie 1999.** În etapa finală a UEM intră 11 țări, care adoptă EURO.
- ✓ **26 februarie 2001.** A fost semnat Tratatul de la Nisa care a intrat în vigoare la 1 februarie 2003.
- ✓ **1 ianuarie 2002.** În cele 12 țări participante la zona euro a intrat în circulație moneda unică.
- ✓ **23 iulie 2002.** A expirat Tratatul ce institua Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului, încheiat pe o perioadă de 50 de ani.

D. A patra etapă (2004 – prezent) - contemporană. În această perioadă a fost elaborată Constituția Europeană și propus spre aprobare Tratatul de la Lisabona.

⁴ www.ier.ro/documente/formare/EU.pdf

- ✓ **29 octombrie 2004.** La Roma a fost semnată Constituția Europeană, ratificată de Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Slovacia, Slovenia și Spania. Constituția, care trebuia să intre în vigoare la 1 noiembrie 2006, a fost respinsă în cadrul referendumurilor din Franța și Olanda. Pentru a ieși din impas, Comisia Europeană a propus să fie modificat Tratatul privind Uniunea Europeană, în vigoare la etapa actuală, textul respectiv căpătând denumirea de Tratatul de la Lisabona.
- ✓ **13 decembrie 2007.** A fost semnat noul tratat al Uniunii Europene – Tratatul de la Lisabona care, conform prevederilor sale, trebuia să intre în vigoare la 1 ianuarie 2009. Noul Tratat are drept scop consolidarea capacității de funcționare a UE prin sporirea eficienței instituțiilor comunitare. De asemenea, Tratatul prevede ameliorarea caracterului democratic al UE prin extinderea competențelor Parlamentului European și introducerea Cărții Drepturilor Fundamentale în sistemul juridic comunitar. Până în prezent nu au fost definitive procedurile naționale de aplicare a Tratatului de Republica Cehă, Polonia și Germania, iar Irlanda este unica țară care încă nu a ratificat Tratatul de la Lisabona.

1.2. Statele membre ale UE

În prezent, Uniunea are 27 membri, dintre care șase membri fondatori astfel⁵:

➤ Anul 1951:

- Franța
- Germania
- Italia
- Țările de Jos
- Belgia
- Luxemburg

➤ Anul 1973:

- Irlanda
- Regatul Unit
- Danemarca

➤ Anul 1981:

- Grecia

➤ Anul 1986:

⁵ www.europa.eu

- Spania
 - Portugalia
 - **Anul 1995:**
 - Finlanda
 - Suedia
 - Austria
 - Prima extindere a Uniunii Europene în est a fost planificată pentru 1 mai 2004. Negocierile de aderare au fost închise definitiv pentru toate statele. Au aderat:
 - Polonia
 - Slovenia
 - Ungaria
 - Malta
 - Cipru
 - Letonia
 - Estonia
 - Lituania
 - Cehia
 - Slovacia
 - La 1 ianuarie 2007, au aderat alte două state la Uniunea Europeană:
 - România
 - Bulgaria
- Croația, Republica Macedonia și Turcia (asociată din 1963 și în uniunea vamală din 1996) sunt oficial candidate la aderarea la Uniunea Europeană.

1.3. Tratatul de constituire ale Uniunii Europene

1. Tratatul de la Roma⁶

Tratatul de la Roma (25 martie 1957) prevedea crearea a două comunități – **Comunitatea Economică Europeană (CEE)** și **Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică (EURATOM)** – între aceiași șase semnatori.

Tratatul CEE a fost fundamentat de un raport făcut de așa-numitul “Comitet Spaak”, care urma o logică foarte asemănătoare celei în care a fost construit Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT): eliminarea restricțiilor formale în comerțul reciproc dintre membri, însoțită de numeroase prevederi menite să împiedice recurgerea la alte măsuri pentru a

⁶ <http://www.institutiieuropene.ro>

frustra liberalizarea comerțului intra-comunitar (abordare specifică așa-numitei integrări negative).

Cu excepția politicii comerciale, referirile la celelalte politici comune erau lipsite de concretețe, ceea ce a făcut ca unele politici comune să capete cu adevărat substanță (politica agricolă comună), pe când altele nu s-au materializat, practic, nici până în prezent (politica comună în domeniul transporturilor).

Prevederile referitoare la eliminarea taxelor vamale în comerțul reciproc și la crearea uniunii vamale (în principal, instituirea tarifului vamal comun) au fost duse la îndeplinire înainte de sfârșitul perioadei tranzitorii de 12 ani prevăzute în Tratat, respectiv la 1 iulie 1968 (după doar 10 ani și jumătate).

Spre deosebire de Tratatul CECO, care este un tratat-lege, Tratatul CEE era mai mult un tratat-cadru, mai puțin intervenționist și mult mai puțin supranațional.

Potrivit tratatului de la Roma (1957) și a dispozițiilor adoptate ulterior de către instituțiile sale, Uniunea Europeană urma să se realizeze treptat, pe etape, mai întâi sub forma unei uniuni vamale și apoi a unei uniuni economice și monetare, implicând, în prima etapă, asigurarea liberei circulații a mărfurilor, iar în a doua etapă libera circulație a capitalurilor, serviciilor, forței de muncă și adoptarea monedei unice în teritoriul comunității. Într-o etapă viitoare se prevedea și realizarea uniunii politice a țărilor membre.

Obiectivele CEE stabilite prin Tratatul de la Roma au fost completate în cadrul „Conferinței la nivel înalt” a țărilor membre din octombrie 1972, de la Paris. În Declarația adoptată cu acest prilej, se face referire la:

- ✓ formarea uniunii economice și monetare;
- ✓ politica regională, socială, energetică;
- ✓ problemele mediului înconjurător;
- ✓ situarea CEE în contextul internațional;
- ✓ consolidarea instituțiilor CEE;
- ✓ constituirea Uniunii Europene;
- ✓ ajutorul destinat țărilor sărace;
- ✓ liberalizarea comerțului mondial și politica comercială comună față de țările socialiste.

Alte prevederi ale Tratatului de la Roma aveau în vedere următoarele:

- ✓ întărirea cooperării monetare în cadrul Sistemului Monetar European, intrat în vigoare în 1979, a cărui unitate de cont s-a numit ECU (European Currency Unit);
- ✓ armonizarea politicilor economice și sociale; colaborarea în planul cercetării și dezvoltării tehnologice;

- ✓ modificarea sistemului de votare practicat în cadrul instituțiilor comunitare, în sensul înlocuirii în anumite situații a votului prin unanimitate cu votul prin majoritate calificată etc.

În concepția Tratatului de la Roma, uniunea economică și monetară implica, pe lângă unificarea politicilor economice generale și sociale ale țărilor membre, și o *convertibilitate reciprocă totală și ireversibilă* (se realizează la cursuri valutare relativ stabile, băncile centrale intervenind pe piață atunci când tendința cursului de schimb era să depășească limitele stabilite) a monedelor țărilor membre și apoi punerea în circulație a unei monede unice.

Semnarea la 8 aprilie 1965 a *Tratatului de fuzionare a celor trei comunități (CECO, CEE și Euratom)*, *Tratatul de la Bruxelles*, instituind un Consiliu unic și o Comisie unică a Comunităților Europene, reprezintă începutul actului de creare al Comunității Europene, cu organe de conducere și bugete comune. Tratatul a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1967.

Marea Britanie a adunat în jurul său, în cadrul *Asociației Europene a Liberului Schimb*, instituită prin Tratatul de la Stockholm din 20 noiembrie 1959, state care nu voiau sau considerau că nu pot adera la Comunitatea Europeană, respectiv, la acea dată, Danemarca, Norvegia, Portugalia, Suedia și Elveția.

La 22 ianuarie 1971, la Palatul Egmond din Bruxelles, sunt semnate Tratatul de aderare la Comunitate a Danemarcei, Irlandei, Marii Britanii și Norvegiei; aderarea celor trei noi membri, Danemarca, Irlanda și Marea Britanie a devenit efectivă la 1 ianuarie 1973, Norvegia respingând aderarea prin referendum.

Grecia semnează tratatul de aderare la 29 mai 1979, intrând în vigoare începând cu 1 ianuarie 1981.

Tratatul privind aderarea Spaniei a putut fi semnat la 12 iunie 1985 iar la 1 ianuarie 1986, Spania a intrat în CEE.

Portugalia a semnat Tratatul consacrand aderarea sa la CEE odată cu Spania și la 1 ianuarie 1986 Portugalia intra în CEE.

Prima tentativă spre o Uniune monetară în Europa apare o dată cu *Raportul Werner*, denumit după numele primului ministru al Luxemburgului, sub a cărui președinție a fost adoptat la Conferința la nivel înalt a CEE de la Haga în 1970. Acest plan schițează un obiectiv de uniune monetară pentru 1980:

- ✓ convertibilitatea monedelor;
- ✓ diminuarea fluctuațiilor ratelor de schimb până la fixitatea irevocabilă a parităților;

De-abia în 1985 s-a reușit adoptarea *Cartei Albe*, iar în 1986 a *Actului Unic Vest-European*, ce a intrat în vigoare la 1 iulie 1987. Aceste două

documente au reprezentat baza pentru reforma, reactualizarea Tratatului de la Roma.

Tratatul de la Roma a fost modificat în 1986, prin semnarea *Actului Unic European*, și în 1992, prin semnarea *Tratatului asupra Uniunii Europene*, adoptat la Maastricht.

Actul Unic adoptă două recomandări ale Cărții Albe, *principiul recunoașterii mutuale și extinderea acordului la majoritatea calificată*.

relansare a procesului de integrare a piețelor presupune modificare și completarea acestui tratat. Acesta este obiectul Actului Unic.

Actul Unic European este un document care a pus baza instituțiilor comunitare europene și care a modificat Tratatul de la Paris și Roma.

A urmat ratificarea de către Parlamentele țărilor membre, în anul 1986, iar în iulie 1987 a intrat în vigoare.

Actul Unic European avea ca principale obiective:

- ✓ realizarea mării piețe începând cu ianuarie 1993;
- ✓ creșterea rolului Parlamentului European pentru o funcționare echilibrată instituțională și racordarea lui la procesul legislativ și la sistemul decizional comunitar, remediind deficitul democratic existent până atunci;
- ✓ ameliorarea capacității de decizie al Consiliului de Miniștri.

Odată cu instituirea Actului Unic European, au loc o serie de revizuri ale tratatelor precedente, dintre care cele mai importante sunt:

- a) **Creșterea competenței legislative a Parlamentului European** care își schimbă statutul de simplu colaborator al Comisiei și Consiliului, la cel de intermediar, de consilier-codecizional. În acest fel se extinde domeniul procedurii de consultare, introducându-se procedura de cooperare între Parlamentul European, Comisie și Consiliu. Ea este aplicabilă pieței interioare, politicii sociale, coeziunii economice și sociale, precum și cercetării și dezvoltării tehnologice;
- b) În domeniul politicilor comune constituite sau amplificate, Actul Unic European a prevăzut **realizarea unei piețe interne** cu termen de finalizare anul 1993. Tratatul Comunității Economice Europene, consacră în două capitole noi, capacitatea monetară, politicile sociale, cercetarea, dezvoltarea tehnologiei și a politicilor de mediu;
- c) **Avizul Parlamentului European**. Pentru acordurile de extindere a Comunității Economice Europene, inclusiv a acordurilor de asociere, acest aviz dat de Parlamentul European este obligatoriu și indispensabil, înaintea de hotărârea Consiliului, de a adopta un asemenea acord. Această competență a Parlamentului European

este interpretată ca o putere de co-decizie, care reprezintă participarea lui la definirea, realizarea și controlul politicii externe a Europei Comunitare;

- d) **Votul cu majoritate calificată în Consiliu** înlocuiește unanimitatea în următoarele cazuri: modificarea tarifului vamal comun; politica comună a transporturilor maritime și aeriene; piața internă; politica socială; coeziunea economică și socială; cercetarea și dezvoltarea tehnologică și mediul;
- e) **Cooperarea europeană în domeniul politicii externe.** Statele comunitare trebuie să depună toate eforturile pentru a formula și realiza o politică externă comună europeană, prin proceduri de informare și conservare, astfel ca fiecare stat să aibă în vedere propunerile celorlalți pentru interesul comunitar. Pentru identificarea mijloacelor de coerență a politicii externe a Uniunii Europene, au loc anual reuniuni ale miniștrilor afacerilor externe, împreună cu un reprezentant, membru al Comisiei. De asemenea se instituie o președinție a Cooperării politice, exercitată de statul care deține președinția Consiliului și la cererea a cel puțin 3 state membre, care pot convoca în 48 de ore ședința comitetului politic sau reuniunea ministerială. La Bruxelles a fost înființat un secretariat și s-au instituit grupuri de lucru și de corespondenți.
- f) **Comisiei îi este atribuită funcția de execuție a politicii comunitare cu excepția unor cazuri speciale.** În acest fel Comisia devine reprezentanta elementului de unitate al Comunității prin aceea că este inițiatoarea exclusivă în materie legislativă, dar și organul care controlează aplicarea măsurilor comunitare adoptate.

2. Tratatul de la Maastricht⁷

Tratatul privind Uniunea Europeană (numit și Tratatul de la Maastricht) a fost semnat de Consiliul European la 7 februarie 1992 în localitatea olandeză Maastricht, reprezentând până atunci cea mai profundă schimbare a tratatelor de la înființarea Comunității Europene. Acest tratat a pus bazele Uniunii Europene.

După negocierile din decembrie 1991 de la Maastricht tratatul a fost semnat deja la 7 februarie 1992. Din cauza unor probleme apărute în procesul de ratificare (în Danemarca a fost nevoie de un al II-lea referendum, în Germania s-a înaintat o excepție de neconstituționalitate împotriva acordului parlamentar dat tratatului).

⁷ ec.europa.eu/romania/documents/eu.../tema_21.pdf